

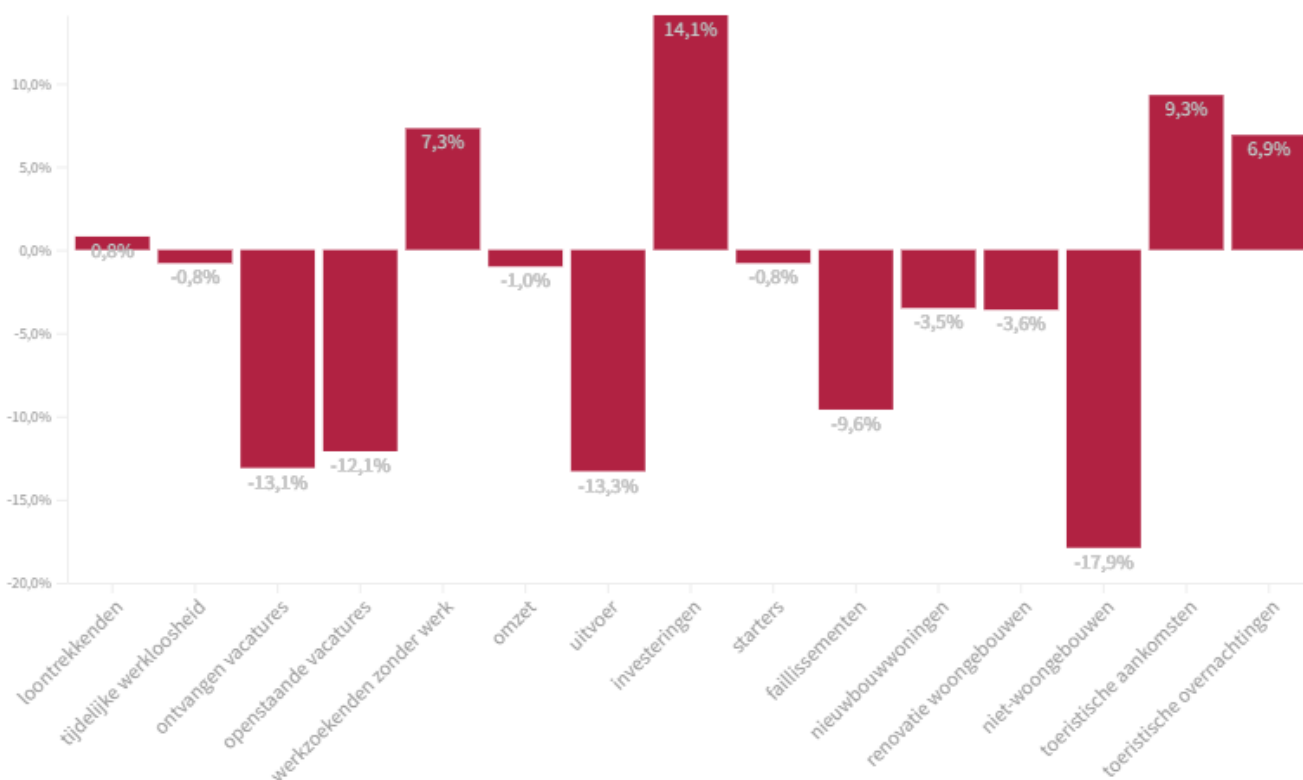
Limburgradar

Editie oktober 2023 (resultaten 2e kwartaal 2023)

Officiële kwartaalcijfers van de Limburgse economie

Economie schakelt versnelling lager

Resultaten 2e kwartaal 2023 t.o.v. 2e kwartaal 2022

Bron: RSZ, RVA, VDAB, Statbel • Verwerking: POM Limburg

Synthese

Het jaar begon eerder wisselvallig voor de Limburgse economie en die tendens zet zich ook verder in het 2e kwartaal van dit jaar. De export kreeg een serieuze tik en mede daardoor stokte ook de omzet van de Limburgse bedrijven. Op arbeidsmarktvlak komt het aantal vacatures niet meer in de buurt van het record van vorig jaar. De werkloosheid neemt toe, al is dat bijna volledig te wijten aan het feit dat VDAB een veel groter bereik heeft bij personen die voorheen niet-beroepsactief waren. Positief is wel dat het aantal loontrekkenden gestaag blijft stijgen. Ook goed nieuws is er vanuit de toeristische sector in onze provincie. Nooit eerder verbleven er in de lentemaanden meer toeristen in Limburg dan dit jaar. In totaal wisten in het 2e kwartaal van dit jaar 6 van de 15 beschouwde indicatoren zich te verbeteren t.o.v. hetzelfde kwartaal in 2022. We waren de afgelopen jaren beter gewend.

Tom Vandeput
Gedeputeerde voor Economie
Voorzitter POM Limburg

Stralende lente voor het Limburgse toerisme

Het toerisme is één van de absolute sterkhouders in deze editie van de Limburgradar. In vergelijking met het 2e kwartaal van 2022 steeg het aantal toeristische aankomsten afgelopen lente met 9,3% en het aantal toeristische overnachtingen met 6,9%. Daarmee deed Limburg het beduidend beter dan Vlaanderen. Vooral de maanden april en mei bleken dit jaar een voltreffer voor het Limburgse verblijfstoerisme. Nooit eerder telden de Limburgse hotel- en logiesuitbaters in die maanden meer verblijfstoeristen dan dit jaar.

Limburgse export krijgt serieuze tik

De Limburgse export kende een tegenvallend 2e kwartaal. In vergelijking met een jaar eerder daalde de exportwaarde van Limburg met -13,3%, terwijl de Vlaamse export nagenoeg op hetzelfde hoge niveau bleef. Hoewel de Limburgse bedrijven in het 2e kwartaal van 2022 voor een recordbedrag exporteerden, was het verval dit jaar vrij groot. De mindere Limburgse exportcijfers vertaalden zich ook in de totale omzetcijfers die er in Limburg op achteruitgingen (-1,0%) en in Vlaanderen toenamen (+1,5%).

Goede verklaring voor stijgende werkloosheidscijfers

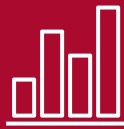
Begin dit jaar kwam een einde aan een lange periode van dalende werkloosheid. Aanvankelijk was de toename nog eerder beperkt, maar in het 2e kwartaal van dit jaar waren de cijfers al meer uitgesproken: +7,3% in Limburg en +9,1% in Vlaanderen. Het was al voor het twaalfde kwartaal op rij, ofwel drie onafgebroken jaren, dat de evolutie in Limburg beter was dan in Vlaanderen. Het goede nieuws is dat de stijgende werkloosheidscijfers volgens VDAB quasi volledig toe te schrijven zijn aan het hogere bereik van voormalig niet-beroepsactieven. De groep van klassieke werkzoekenden met een RVA-uitkering bleef immers verder afnemen.

Minder faillissementen in Limburg maar recordaantal in Vlaanderen

In de maanden april, mei en juni van dit jaar werd voor 160 Limburgse ondernemingen het faillissement uitgesproken. Dat waren er 17 minder dan in dezelfde maanden een jaar eerder, ofwel een daling met 9,6%. Dat staat in schril contrast met de stijging met 5,5% van het aantal faillissementen in Vlaanderen, waar in het 2e kwartaal van dit jaar zelfs het hoogste

aantal faillissementen ooit werd opgetekend. Absolute uitschieter was de maand juni toen maar liefst 615 ondernemingen in Vlaanderen de boeken neerlegden.

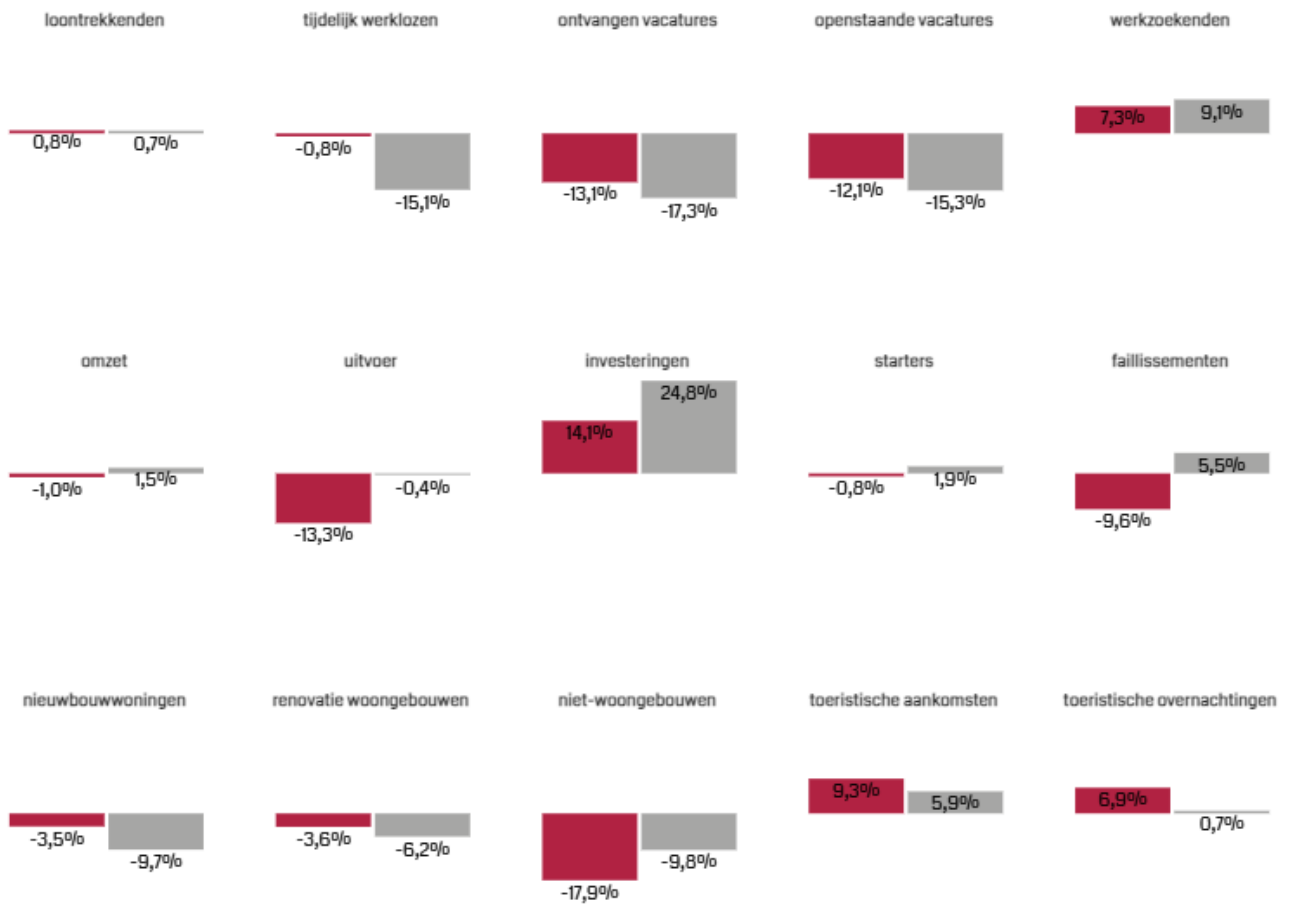
Resultaten 2e kwartaal 2023

Economische motor sputtert

De Limburgse economie schakelde in het 2e kwartaal van 2023 een versnelling lager in vergelijking met hetzelfde kwartaal een jaar eerder, toen de economie nog aan een flinke remonte bezig was. Enkel de investeringen van de Limburgse bedrijven en het Limburgse toerisme gingen er fors op vooruit. Het aantal faillissementen viel sterk terug, terwijl het aantal loontrekkenden licht toenam en het aantal tijdelijk werklozen al even licht daalde. De overige 9 indicatoren wisten zich niet te verbeteren t.o.v. het 2e kwartaal van 2022. Vooral de vacatures, de export en de niet-residentiële bouwvergunningen bleven ver van dat niveau verwijderd, met dalingspercentages hoger dan -12%. De vrij sterke toename van het aantal werkzoekenden zonder werk (+7,3%) wordt toegeschreven aan het hogere bereik van personen die tot voor kort niet-beroepsactief waren. Hoewel Vlaanderen het op 7 van de 15 indicatoren beter doet dan een jaar geleden (Limburg op 6), weet Limburg wel op 9 indicatoren een gunstigere (of minder slechte) evolutie te behalen dan Vlaanderen.

Resultaten 2e kwartaal 2023 t.o.v. 2e kwartaal 2022

● Limburg ● Vlaanderen

Bron: RSZ, RVA, VDAB, Statbel • Verwerking: POM Limburg

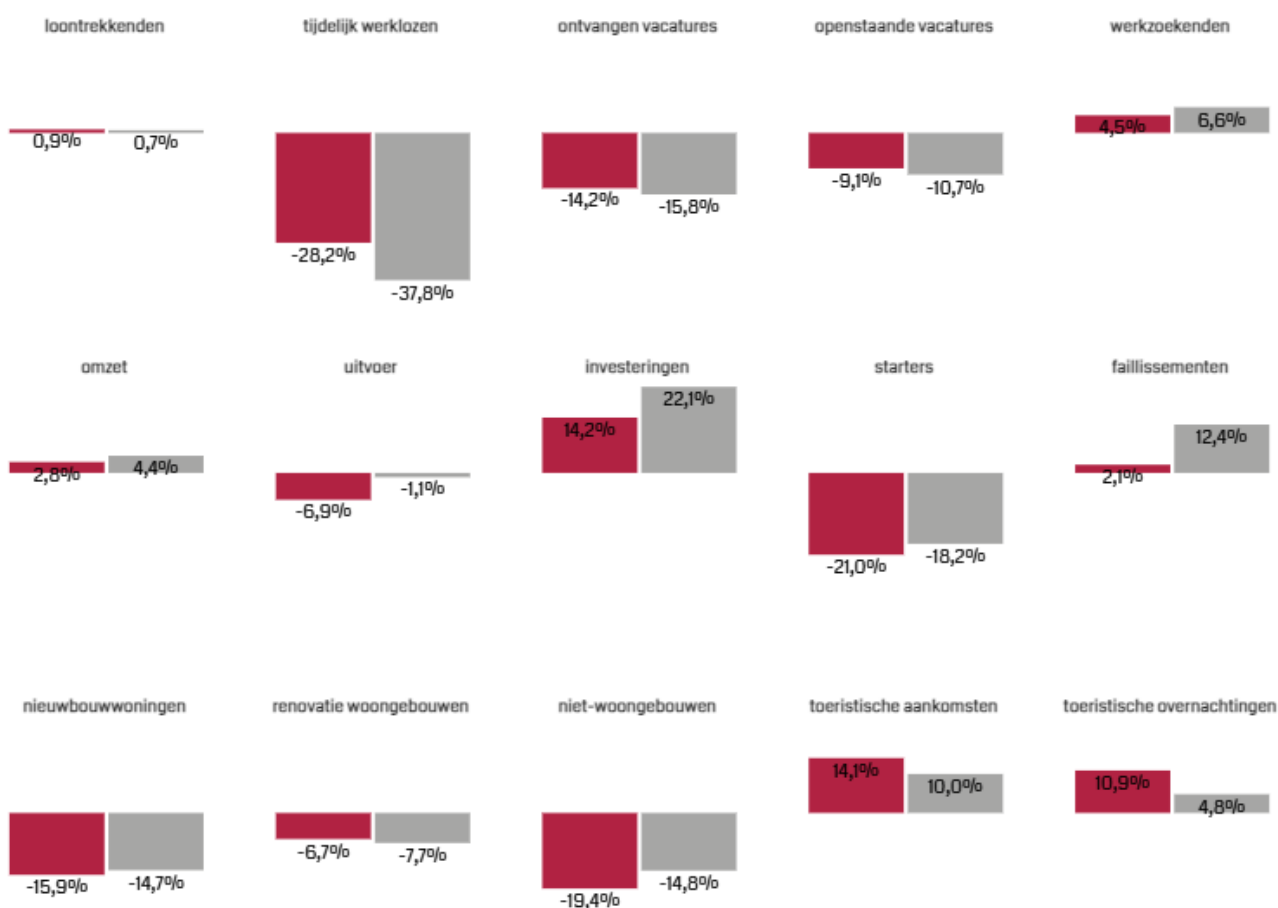
Resultaten 1e + 2e kwartaal 2023

Moeizaam eerste half jaar 2023 voor de Limburgse economie

De Limburgse en Vlaamse economie wisten zich in 2021 en 2022 bijzonder knap te herstellen van het door corona tegenvallende jaar 2020. Record na record sneuvelde. Aan die sterke heropleving lijkt in 2023 een einde te komen. In de vergelijking van het eerste half jaar van 2023 met dat van 2022 scoorden zowel in Limburg als in Vlaanderen slechts 6 van de 15 beschouwde indicatoren beter. Uitschieters zijn de stevig afgenomen tijdelijke werkloosheid, de forse stijging van de investeringen en sterk verhoogde aantrekkelijkheid van Limburg als toeristische trekpleister. Het aantal vacatures, dat in de eerste helft van 2022 een absolute piekende, valt vrij sterk terug maar blijft nog steeds op een relatief hoog niveau. Door het bredere bereik van VDAB nam het aantal werkzoekenden zonder werk toe, weliswaar in Limburg in mindere mate dan in Vlaanderen. De export valt in Limburg dan weer sterker terug dan in Vlaanderen. De totale omzet is zowel in Limburg als in Vlaanderen nog wel toegenomen. De bouwvergunningen tenslotte verliezen aanzienlijk terrein. In totaal kent Limburg op 8 indicatoren een betere evolutie dan Vlaanderen.

Resultaten 1e + 2e kwartaal 2023 t.o.v. 1e + 2e kwartaal 2022

● Limburg ● Vlaanderen

Bron: RSZ, RVA, VDAB, Statbel • Verwerking: POM Limburg

Absolute aantallen en aandeel Limburg in Vlaanderen

	Limburg		Vlaanderen		%aandeel Limburg in Vlaanderen	
	2e kwartaal 2023	Verskil met 2e kwartaal 2022	2e kwartaal 2023	Verskil met 2e kwartaal 2022	2e kwartaal 2023	Verskil met 2e kwartaal 2022 (ppt)
Loontrekkenden	316.700	+2.379	2.481.500	+16.217	12,8	0,0
Tijdelijk werklozen ¹	15.093	-129	86.588	-15.358	17,4	+2,5
Ontvangen vacatures	9.692	-1.463	84.091	-17.539	11,5	+0,5
Openstaande vacatures ¹	9.663	-1.325	71.426	-12.898	13,5	+0,5
Werkzoekenden zonder werk ¹	24.098	+1.637	188.088	+15.675	12,8	-0,2
Omzet (in € 1.000)	18.055.755	-187.573	210.423.794	+3.097.474	8,6	-0,2
Uitvoer (in € 1.000)	5.201.183	-797.712	89.146.831	-337.632	5,8	-0,9
Investerings (in € 1.000)	970.493	+119.975	8.655.843	+1.720.011	11,2	-1,1
Starters	2.331	-19	18.522	+347	12,6	-0,3
Faillissementen	160	-17	1.594	+83	10,0	-1,7
Bouwvergunningen residentiële nieuwbouwwoningen	1.603	-58	9.567	-1.026	16,8	+1,1
Bouwvergunningen residentiële renovatie	564	-21	4.651	-305	12,1	+0,3
Bouwvergunningen niet-residentiële nieuwbouw en renovatie	211	-46	1.661	-181	12,7	-1,2
Toeristische aankomsten	467.506	+39.770	3.093.702	+171.103	15,1	+0,5
Toeristische overnachtingen	1.322.396	+85.696	7.495.853	+51.315	17,6	+1,0

¹ Jaargemiddelde

Bron: RSZ, RVA, VDAB, Statbel

Verwerking: POM Limburg

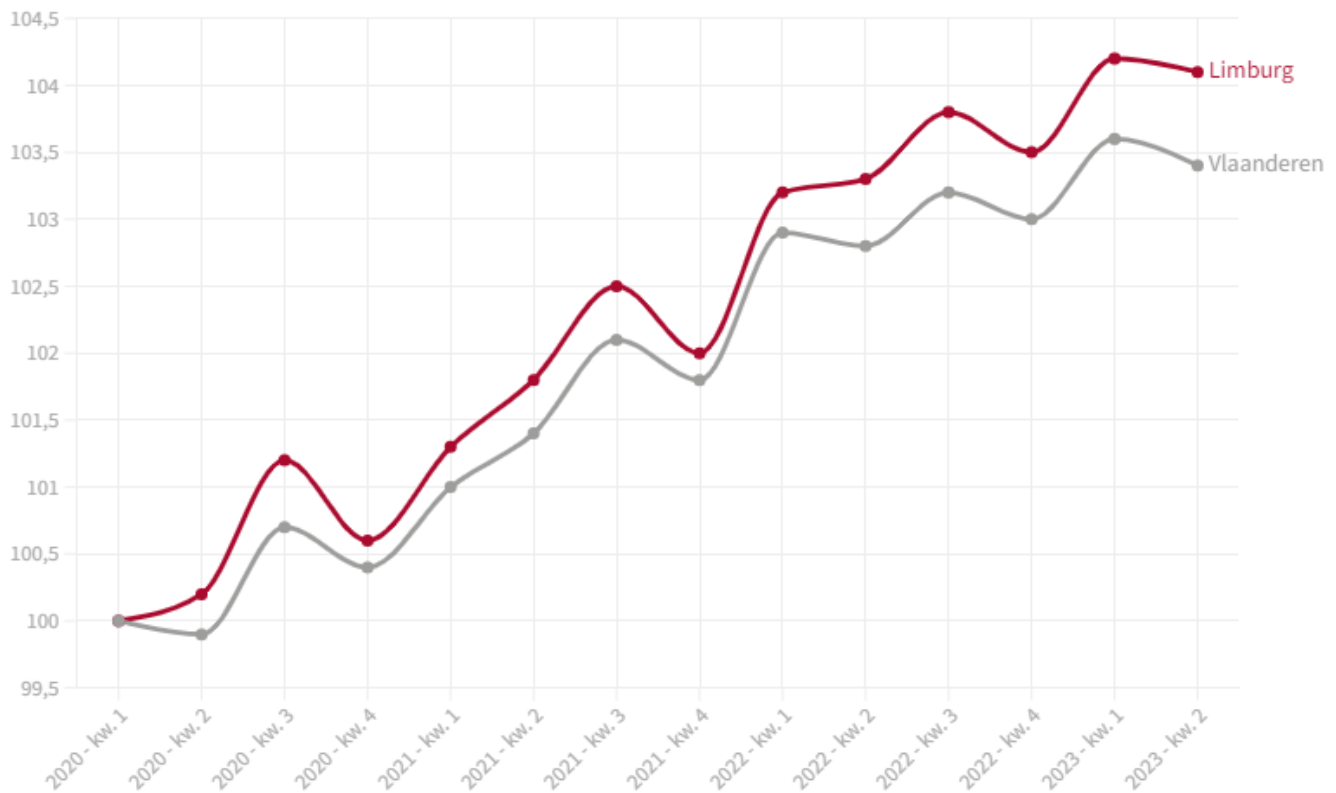

Loontrekkenden

Aantal loontrekkenden blijft hoog

Ook in het 2e kwartaal van 2023 blijft het aantal loontrekkenden op een hoog niveau. Hoewel het recordniveau van het 1e kwartaal net niet wordt geëvenaard, gaat het op jaarbasis nog steeds om een stijging met 0,8%. Ook in Vlaanderen blijft het aantal loontrekkenden toenemen (+0,7%), weliswaar aan een iets lager tempo dan in Limburg. In de vergelijking van het eerste half jaar van 2023 met dat van 2022 doet Limburg het inzake groei van de loontrekkenden eveneens beter dan Vlaanderen (+0,9% vs. +0,7%). Opvallend is dat het aantal werkzoekenden zonder werk tegelijkertijd toeneemt. De cijfers van het aantal loontrekkenden tonen aan dat de werkloosheidstoename niet veroorzaakt wordt door een verlies aan jobs, maar wel zoals VDAB zelf aanhaalt door de inschrijving van mensen die voorheen niet-beroepsactief waren.

Evolutie loontrekkenden naar woonplaats (indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

Bron: RSZ - Snelle Ramingen, Verwerking: POM Limburg

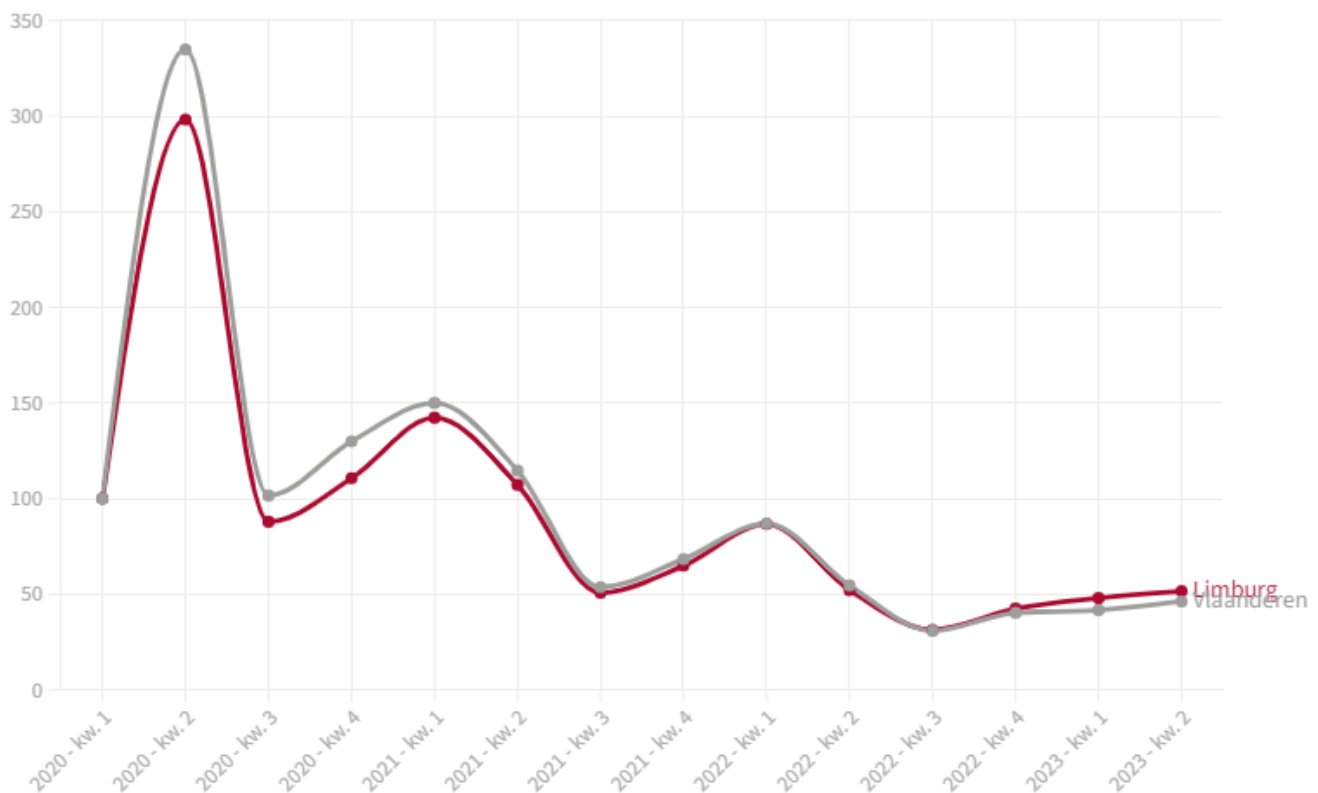

Tijdelijke werkloosheid

Tijdelijke werkloosheid in Limburg stabiliseert

Het aantal tijdelijk werklozen blijft in het 2e kwartaal van 2023 schommelen rond gemiddeld 15.000 werknemers. Dat is nagenoeg evenveel dan in het 1e kwartaal van dit jaar. Ook ten opzichte van het 2e kwartaal van vorig jaar blijft het aantal tijdelijk werklozen in Limburg stabiel (-0,8%), terwijl er in Vlaanderen wel sprake is van een forse daling (-15,1%). Vanaf april van dit jaar werd voor energie-intensieve bedrijven de mogelijkheid om tijdelijke werkloosheid in te roepen omwille van de hoge energieprijzen afgeschaft. Mogelijk heeft deze afschaffing een groter effect op de Vlaamse cijfers, waar verhoudingsgewijs meer energie-intensieve bedrijven actief zijn, dan op de Limburgse.

Evolutie tijdelijk werklozen
(indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

Bron: RVA, Verwerking: POM Limburg

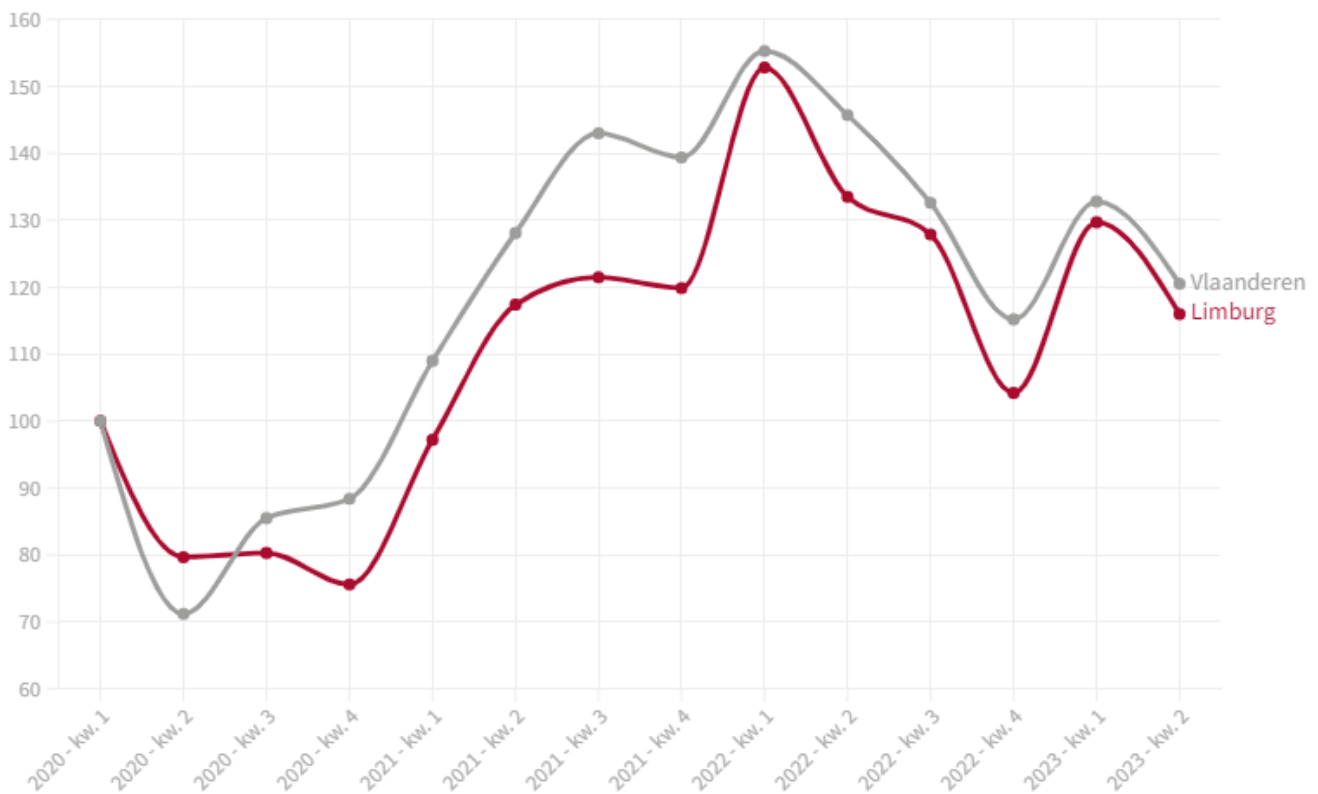
Vacatures

Ontvangen vacatures

Recordaantal vacatures wordt niet meer gehaald

In de maanden april, mei en juni van dit jaar ontving de VDAB bijna 9.700 vacatures van Limburgse bedrijven. Uitgezonderd het laatste kwartaal van 2022 is dat het laagste aantal van de afgelopen twee jaren. In vergelijking met het 2e kwartaal van 2022 daalde het aantal ontvangen vacatures in Limburg met 13,1% en in Vlaanderen met 17,3%. Over een langere tijd beschouwd blijft het aantal vacatures ook in de 1e helft van dit jaar op een zeer hoog niveau, maar de piek van vorig jaar lijkt voorbij.

Evolutie ontvangen vacatures
(indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

Bron: VDAB, Verwerking: POM Limburg

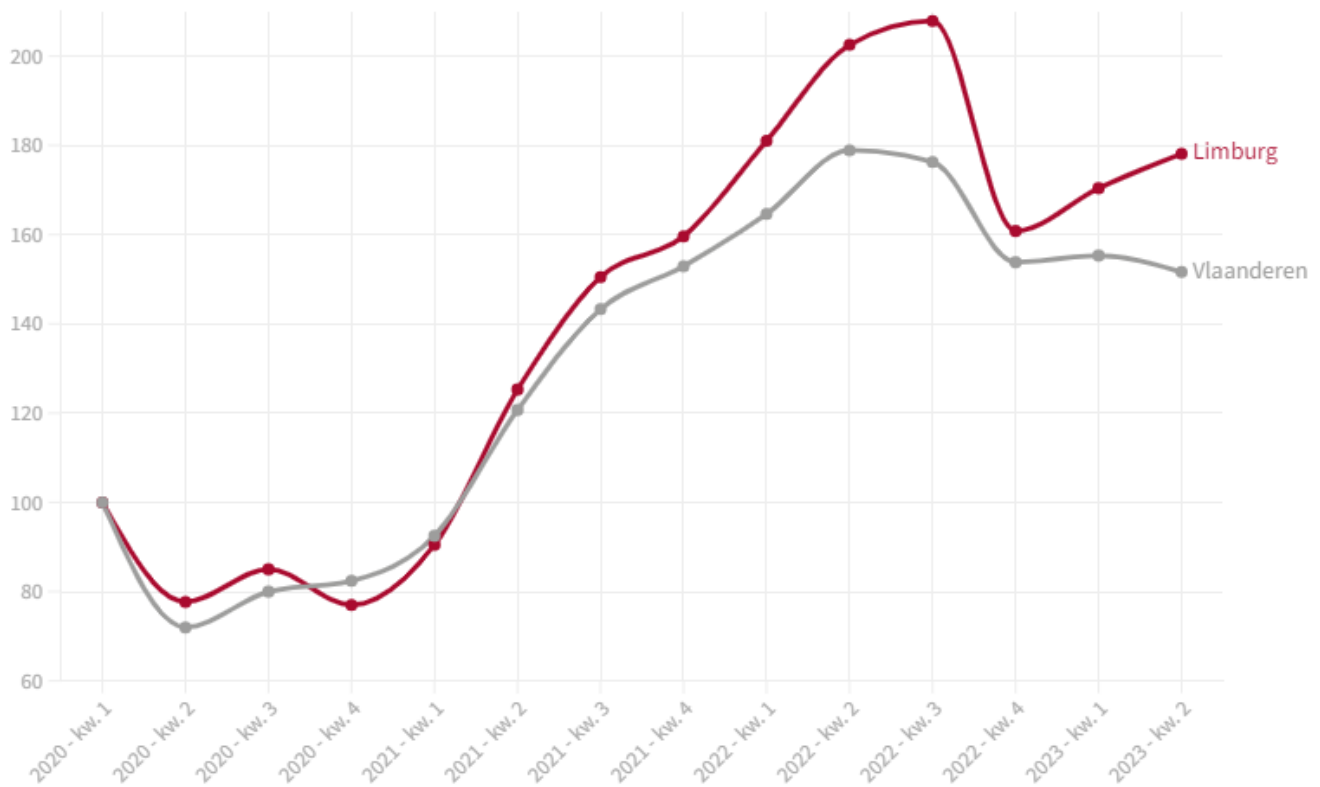
Openstaande vacatures

Aantal openstaande vacatures neemt af maar blijft bijzonder hoog

In het 2e kwartaal van 2023 wachtten in Limburg gemiddeld ruim 9.600 vacatures om ingevuld te worden. Hoewel dat er ruim 1.300 (-12,1%) minder zijn dan in hetzelfde kwartaal van vorig jaar, blijft dat een bijzonder hoog aantal. In vergelijking met twee jaar eerder zijn het er zelfs bijna 3.000 meer (+42,1%). Enkel in de eerste drie kwartalen van 2022 waren er in Limburg meer openstaande vacatures dan in het 2e kwartaal van dit jaar. In Vlaanderen is er t.o.v. vorig jaar een daling met 15,3% en t.o.v. twee jaar geleden een stijging van 25,6% in het aantal openstaande vacatures.

Evolutie openstaande vacatures

(indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

Bron: VDAB, Verwerking: POM Limburg

Werkzoekenden

Werkzoekenden zonder werk

Voormalige niet-beroepsactieven worden werkzoekenden

Zowel in Limburg als in Vlaanderen bleef het aantal werkzoekenden zonder werk in het tweede kwartaal van dit jaar nagenoeg op dezelfde hoogte als in het eerste kwartaal. In vergelijking met een jaar eerder was er in de lente van dit jaar wel een vrij forse toename van de werkloosheid: +7,3% in Limburg en +9,1% in Vlaanderen. Het is al voor het twaalfde kwartaal op rij, ofwel drie onafgebroken jaren, dat de evolutie in Limburg beter is dan in Vlaanderen. De recente stijging van het aantal werkzoekenden zonder werk is volgens VDAB nagenoeg volledig toe te schrijven aan het toegenomen aantal inschrijvingen van voormalig niet-beroepsactieven bij VDAB. Zo moeten bijvoorbeeld personen met een leefloon zich sinds kort verplicht inschrijven bij de VDAB. De groep van klassieke werkzoekenden met een RVA-uitkering blijft echter verder afnemen. De stijgende werkzaamheidsgraad en de blijvende toename van het aantal **loontrekkenden** staven deze stelling.

Evolutie werkzoekenden zonder werk
(indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

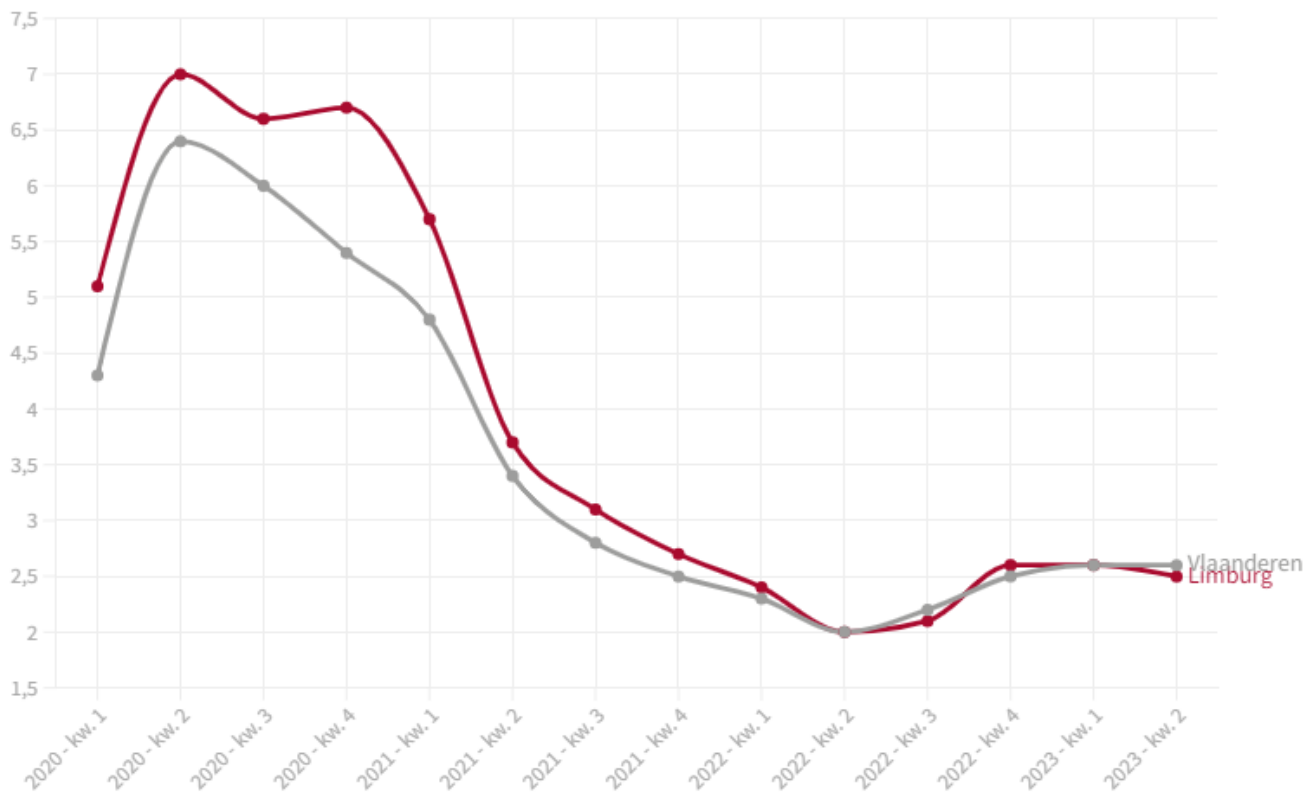
Bron: VDAB, Verwerking: POM Limburg

Spanningsgraad

2,5 werkzoekenden zonder werk per openstaande vacature

Het aantal werkzoekenden per openstaande vacature, de zogenaamde spanningsgraad, blijft al enkele kwartalen op rij vrij stabiel. In het 2e kwartaal van dit jaar bedraagt die spanningsgraad in Limburg 2,5 en in Vlaanderen 2,6. Dat is iets hoger dan een jaar voordien, toen de spanningsgraad met 2,0 werkzoekenden per openstaande vacature een absoluut laagtepunt bereikte. Kijken we echter wat verder terug in de tijd dan is de spanningsgraad ook in 2023 nog steeds bijzonder laag, waardoor de krapte op de arbeidsmarkt hardnekkig blijft aanhouden.

Evolutie spanningsgraad per kwartaal
(werkzoekenden zonder werk per openstaande vacature)

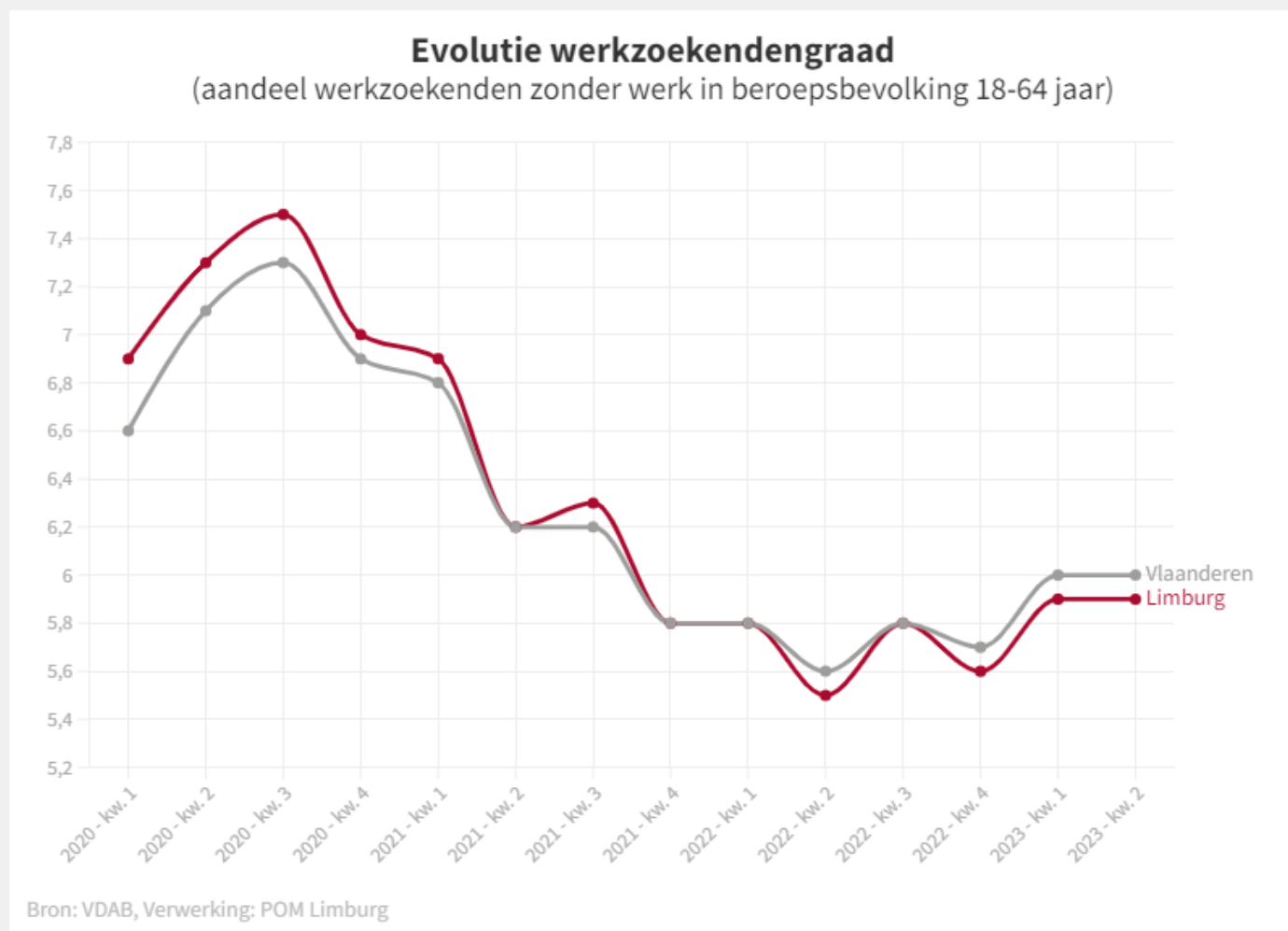

Bron: VDAB, Verwerking: POM Limburg

Werkzoekendengraad

Limburg blijft net onder Vlaanderen

Per 100 Limburgers tussen 18 en 65 jaar die aan het werk of werkzoekend zijn (beroepsbevolking) waren er in de lente van dit jaar 5,9 geregistreerd als werkzoekende zonder werk. Daarmee blijft Limburg net onder Vlaanderen (6,0). Tegenover het eerste kwartaal van dit jaar is er zowel in Limburg als in Vlaanderen geen beweging in de werkzoekendengraad. In vergelijking met de lente van 2022 gaat het om een lichte verhoging met 0,3 procentpunten. Ook hier ligt de oorzaak vooral bij het hogere bereik van de vroegere niet-beroepsactieven in de werkloosheidscijfers.

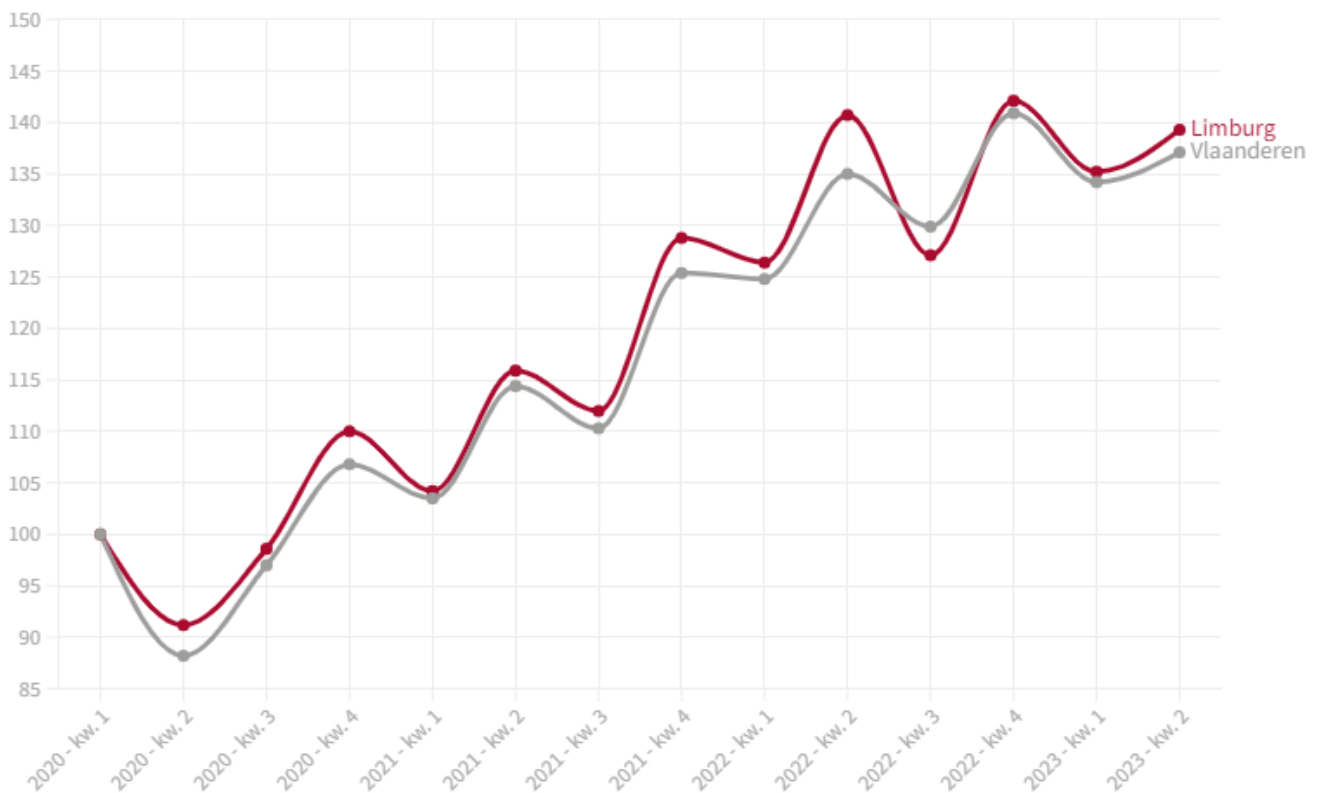
Omzet, uitvoer en investeringen

Omzet

Na meer dan twee jaren van groei daalt de Limburgse omzet licht

Het was al sinds de uitbraak van corona in 2020 geleden dat de Limburgse omzet op jaarbasis een verlies liet optekenen. Daarvoor moeten we zelfs al teruggaan tot de financiële crisis van 2012-2013. Na 2020 realiseerden de Limburgse bedrijven, mede gestuurd door de hoge inflatie, kwartaal na kwartaal spectaculaire omzetgroei cijfers van ruim boven de 10% en soms zelfs boven de 20%. In het 2e kwartaal van dit jaar is er van groei echter geen sprake meer. In vergelijking met het 2e kwartaal van 2022 daalde de omzet van de Limburgse bedrijven licht (-1,0%), terwijl die van de Vlaamse bedrijven wel nog positief kleurde (+1,5%). Op halfjaarlijkse basis is er zowel in Limburg als in Vlaanderen sprake van een matige groei van de omzet. Een goede zomer en najaar zijn nodig om die groei ook voor het volledige jaar te kunnen bestendigen.

Evolutie van de omzet
(indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

Bron: Statbel, Verwerking: POM Limburg

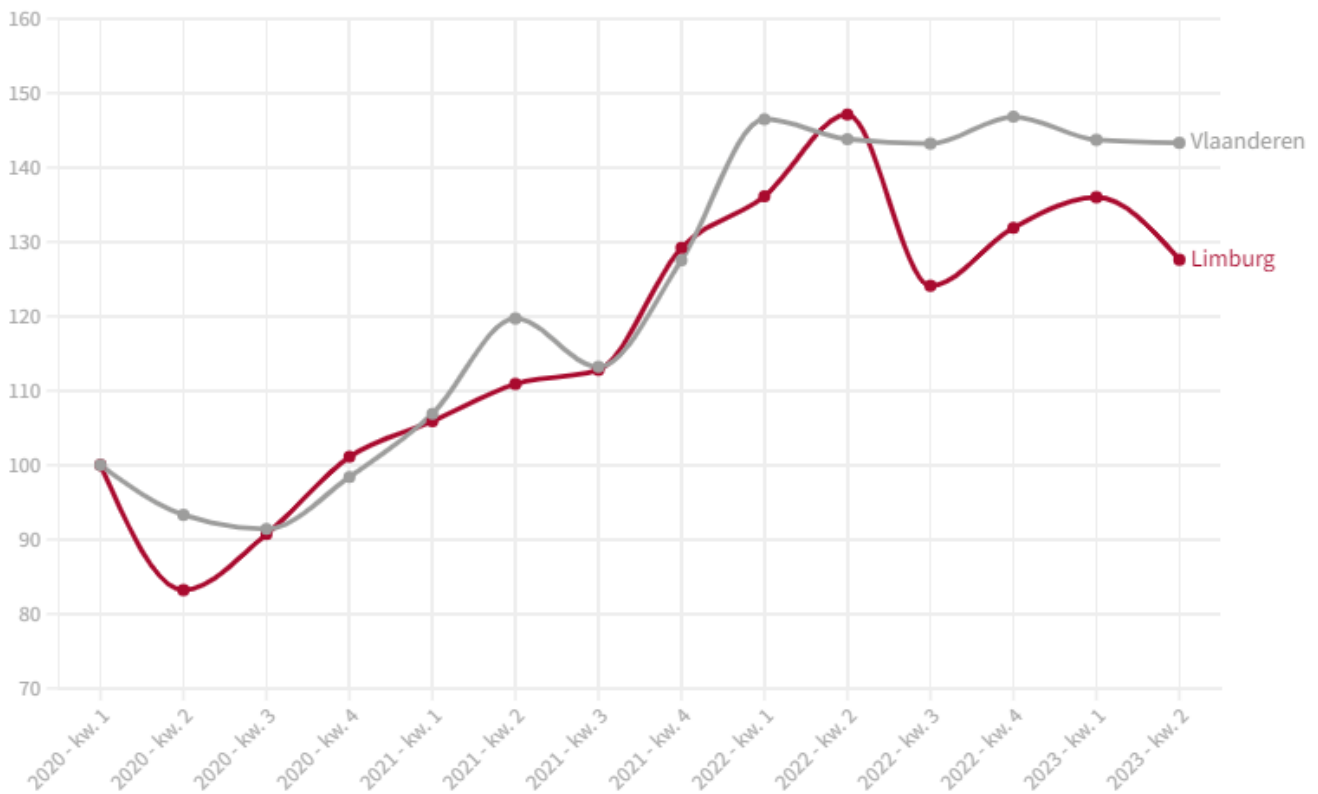

Uitvoer

Limburgse export krijgt serieuze tik

Sinds eind vorig jaar leek de Limburgse export te stabiliseren, na zes kwartalen van forse groei. In het 2e kwartaal van dit jaar veranderde het status quo echter in een vrij fors verlies. In vergelijking met het 2e kwartaal van 2022 is de Limburgse exportwaarde gedaald met 13,3%. In Vlaanderen blijft de export wel min of meer stabiel (-0,4%). Door deze evolutie slinkt het Limburgse aandeel in de Vlaamse export van 6,7% in het 2e kwartaal van 2022 naar 5,8% in het 2e kwartaal van dit jaar. Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat de btw-aangiften, waarop deze exportcijfers zijn gebaseerd, verlopen volgens de maatschappelijke zetel wat resulteert in een onderschatting van de bedragen voor Limburg.

Evolutie van de uitvoer
(indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

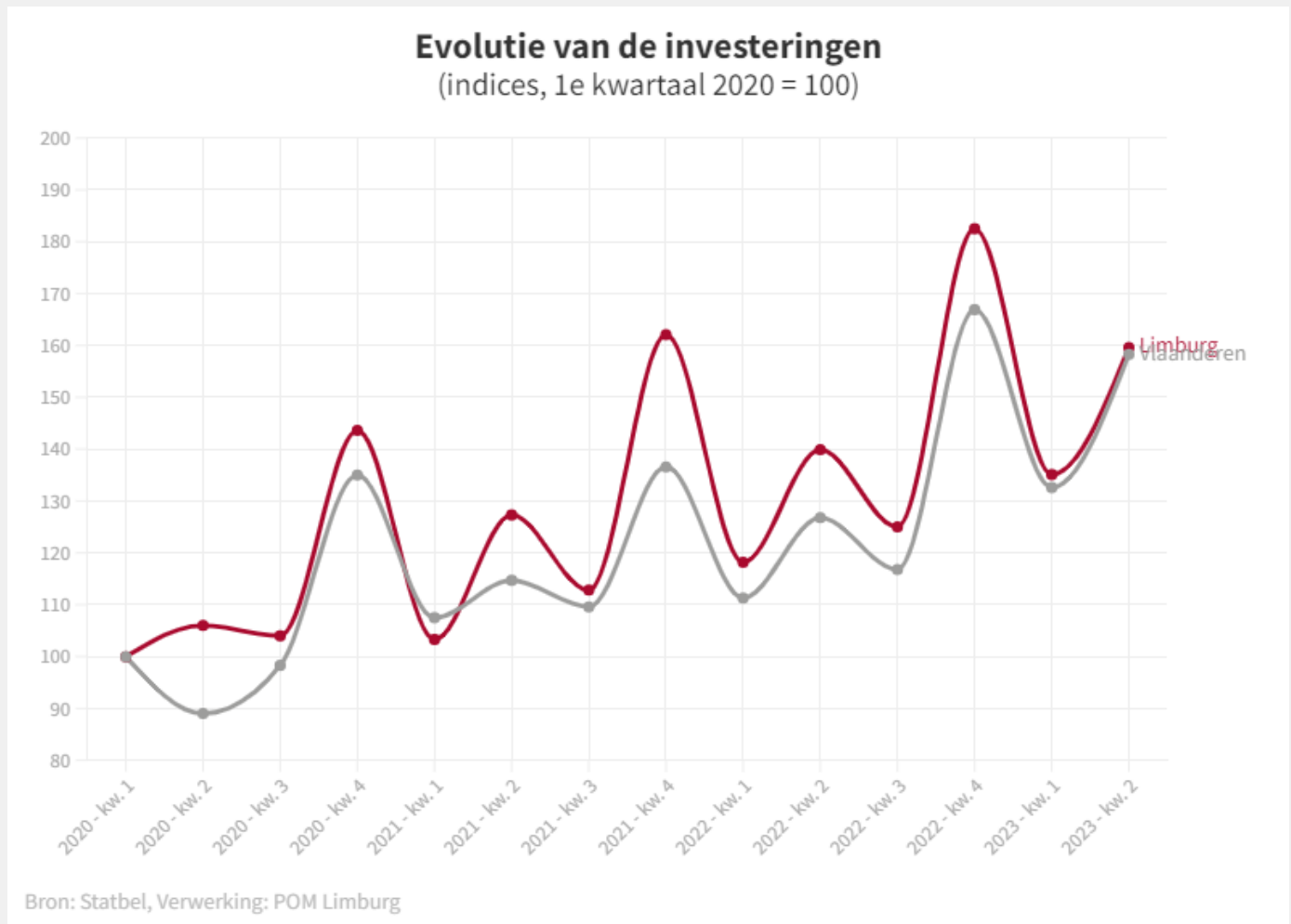

Bron: Statbel, Verwerking: POM Limburg

Investerings

Bijna 1 miljoen euro aan investeringen door Limburgse bedrijven

Zoals in de grafiek duidelijk te zien is, bereiken de investeringen in het 4e kwartaal van ieder jaar telkens een piek. Zo werd in het laatste kwartaal van vorig jaar een recordinvesteringsbedrag gevestigd en in dat van 2021 het op één na hoogste bedrag. Opvallend is echter dat het derde hoogste investeringsbedrag ooit in Limburg werd bereikt in het 2e kwartaal van dit jaar. De investeringsbereidheid bij de Limburgse ondernemingen blijft dus bijzonder hoog met een totaalbedrag van ruim 970.000 euro, ofwel 14,1% meer dan in het 2e kwartaal van 2022. In Vlaanderen werd zelfs het op één na hoogste investeringsbedrag ooit neergezet. Met een toename van 24,8% t.o.v. vorig jaar is de evolutie in Vlaanderen bovendien beduidend beter dan in Limburg.

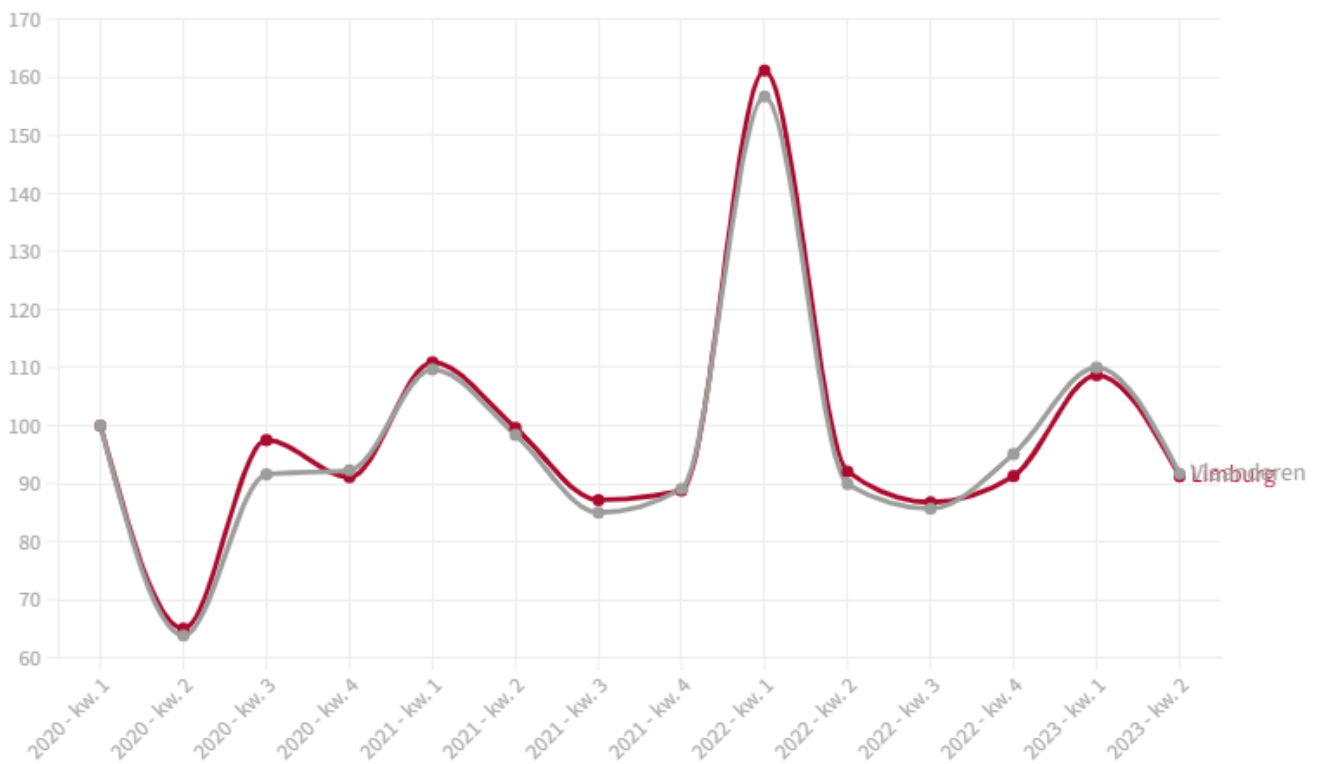

Starters

Weinig verandering in startersaantallen

2.331 ondernemingen werden in Limburg opgericht in de maanden april, mei en juni van dit jaar. Dat zijn er nagenoeg evenveel (-0,8%) als in dezelfde maanden van vorig jaar. Ook in Vlaanderen was er weinig beweging in het aantal starters (+1,9). De evolutie in Vlaanderen is nu al voor het vierde kwartaal op rij gunstiger dan in Limburg. In totaal was in het 2e kwartaal van dit jaar 1 op 8 Vlaamse starters gevestigd in Limburg.

Evolutie aantal starters
(indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

Bron: Statbel, Verwerking: POM Limburg • Door een wetswijziging werden verschillende (para-)medische beroepen vanaf begin 2022 btw-plichtig, wat een belangrijke verklaring is voor de sterke stijging in het 1e kwartaal van 2022.

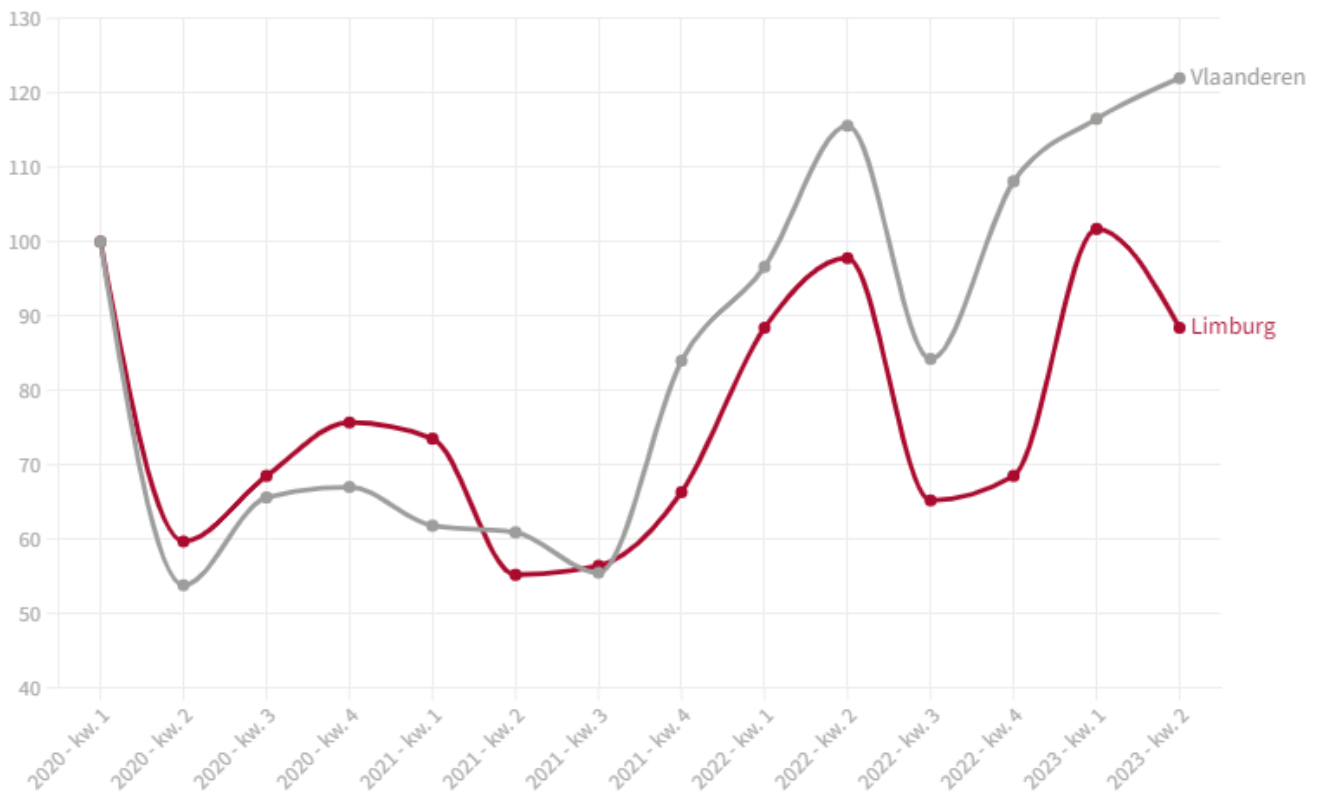

Faillissementen

Daling in Limburg, recordaantal in Vlaanderen

Het aantal faillissementen is één van de indicatoren in deze editie van de Limburgradar waarop Limburg merkelijk beter scoort dan Vlaanderen. Terwijl hun aantal in Limburg daalt met 9,6% (van 177 faillissementen in 2e kwartaal 2022 naar 160 in 2e kwartaal 2023), ziet Vlaanderen dit toenemen met 5,5% (van 1.511 naar 1.594). In Vlaanderen werd in het 2e kwartaal van dit jaar zelfs het hoogste aantal faillissementen ooit opgetekend op kwartaalbasis. Absolute uitschieter was de maand juni toen maar liefst 615 ondernemingen in Vlaanderen de boeken neerlegden.

Evolutie aantal faillissementen (indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

Bron: Statbel, Verwerking: POM Limburg

Bouwvergunningen

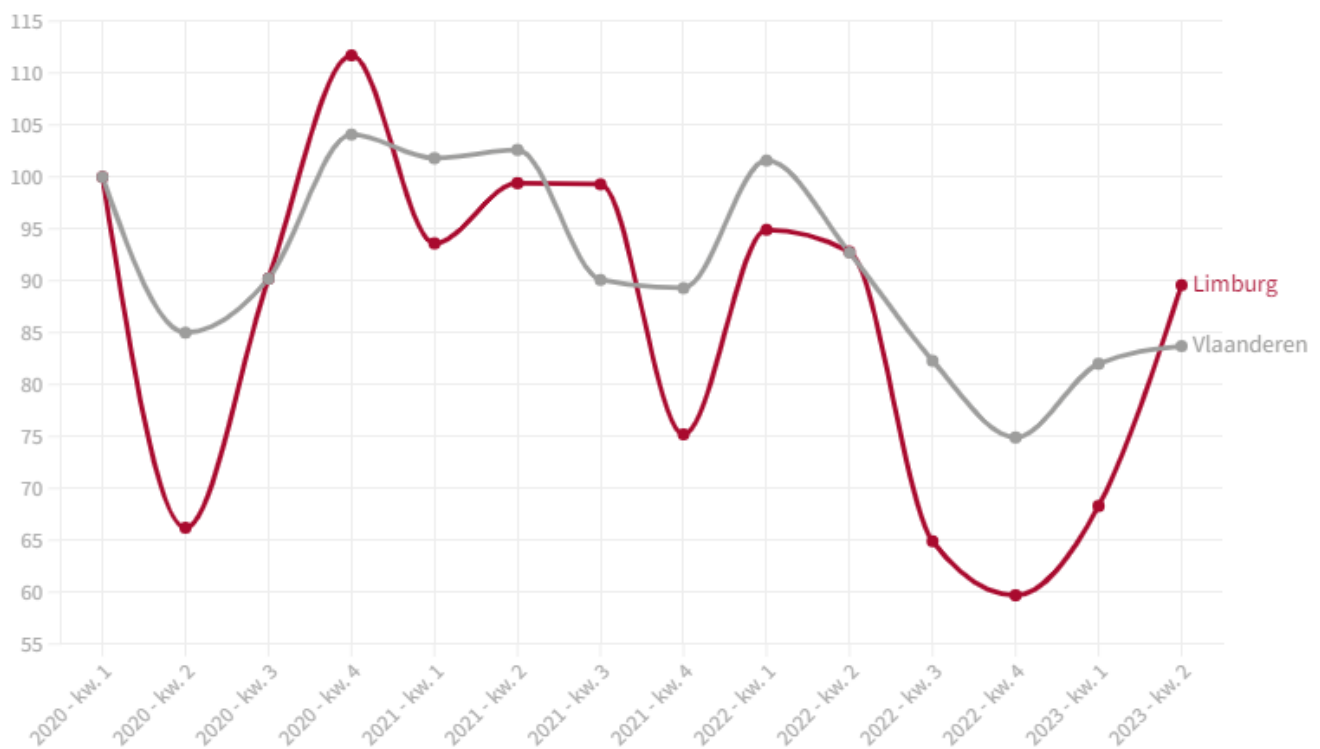
Nieuwbouwwoningen

Aantal bouwvergunningen blijft teruglopen maar aan trager tempo

Sinds medio vorig jaar zakte het aantal bouwvergunningen voor nieuwbouwwoningen in Limburg diep weg. In de jaar-op-jaarvergelijking ging het om dalingspercentages gaande van -20% tot -35%. Ook in het 2e kwartaal van dit jaar blijft het aantal nieuwbouwvergunningen verder afnemen, maar de afname is deze keer wel heel wat gematigder. In totaal werden in Limburg 1.603 vergunningen uitgereikt. Dat zijn er een 60-tal minder dan in het 2e kwartaal van 2022 (-3,5%). In tegenstelling tot de voorgaande kwartalen weet Limburg de schade ditmaal beter te beperken dan Vlaanderen (-9,7%).

Evolutie aantal woningen in de goedgekeurde bouwvergunningen voor nieuwbouw

(indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

Bron: Statbel, Verwerking: POM Limburg

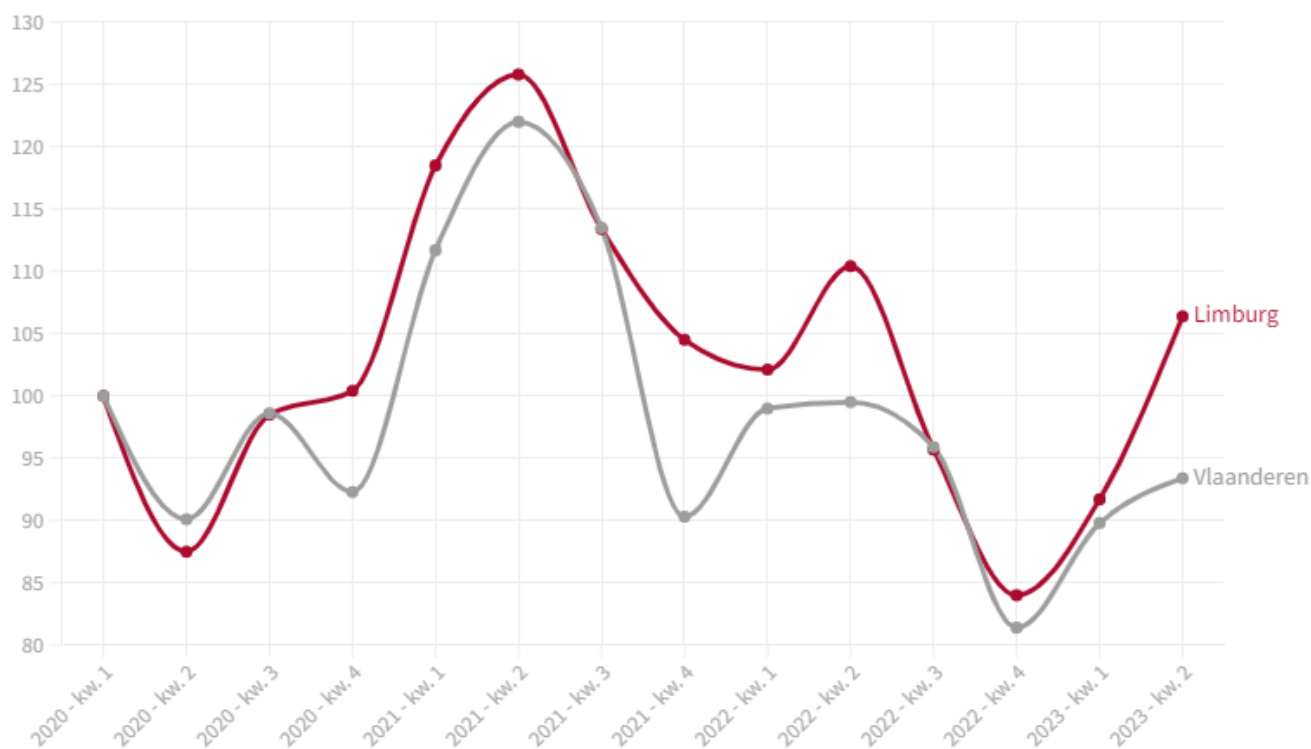
Renovatie woongebouwen

Lichte(re) daling van de renovatievergunningen

In het 2e kwartaal van 2023 werden in Limburg 3,6% minder vergunningen voor de renovatie van woningen uitgereikt dan in het 2e kwartaal van 2022. Op zich slecht nieuws, ware het niet dat dit enigszins verzacht wordt door het feit dat in de vijf voorgaande kwartalen de dalingspercentages telkens onder de -10% lagen. Er lijkt dus stilaan beterschap op komst. Ook in Vlaanderen overigens, al bleef de daling daar met -6,2% nog wel wat boven die in Limburg.

Evolutie aantal goedgekeurde bouwvergunningen voor renovatie van woongebouwen

(indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

Bron: Statbel, Verwerking: POM Limburg

Niet-woongebouwen

Niet-residentiële bouw blijft op laag pitje

Het aantal Limburgse bouwvergunningen voor niet-woongebouwen blijft zitten in de hoek waar de klappen vallen. We sommen even de dalingspercentages op van de laatste drie kwartalen in vergelijking met dezelfde kwartalen een jaar voorheen, beginnend met het 4e kwartaal 2022: -29%, -21% en -18%. In tegenstelling tot de residentiële bouw blijft de afname hier dus wel hardnekkig aanhouden. In Limburg overigens beduidend sterker dan in Vlaanderen waar we dalingspercentages noteren van -13%, -20% en -10%.

Evolutie aantal goedgekeurde bouwvergunningen voor niet-woongebouwen (indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

Bron: Statbel, Verwerking: POM Limburg

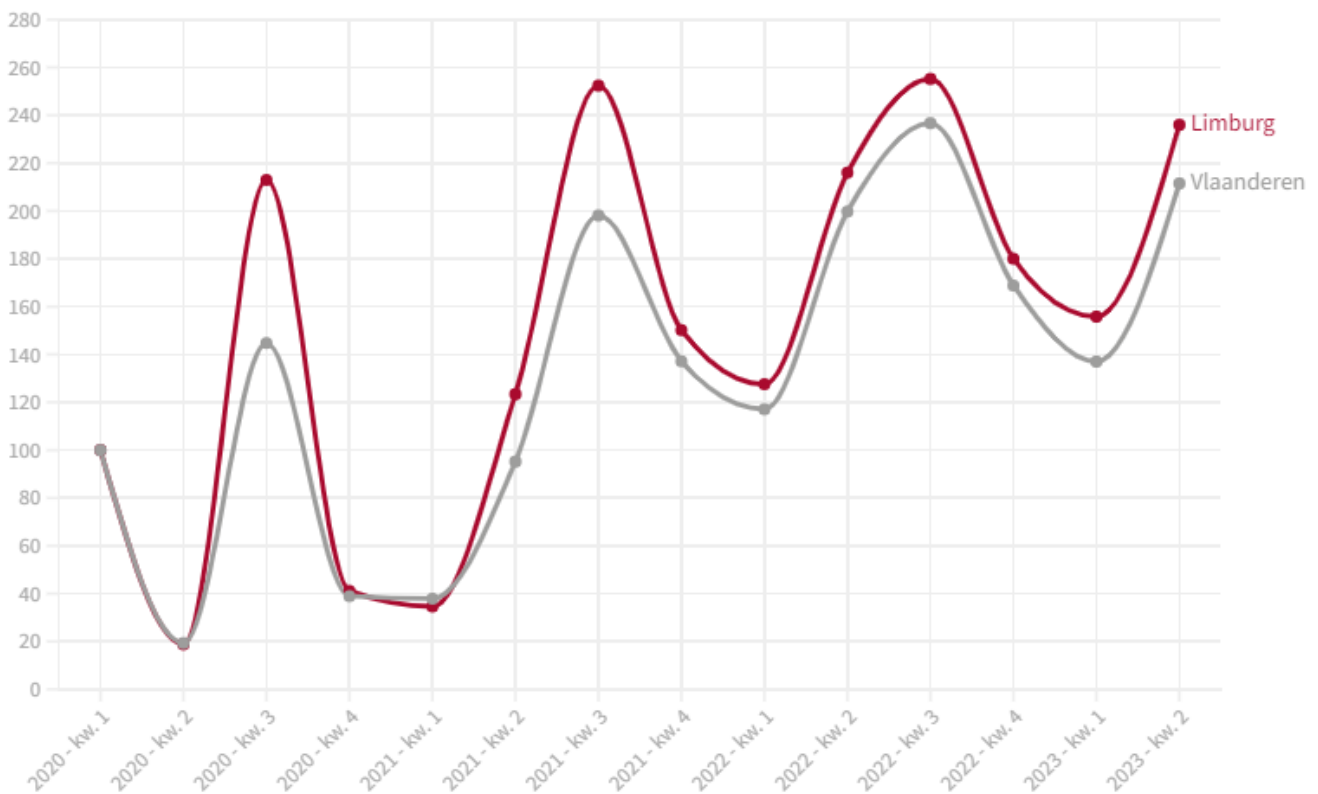
Toeristische aankomsten en overnachtingen

Toeristische aankomsten

Stralende lente voor het Limburgse toerisme

Het Limburgse toerisme blijft op het knappe elan van de afgelopen jaren verder gaan. Na het moeilijke coronajaar 2020 is het aantal toeristische aankomsten in de provincie sedert de lente van 2021 kwartaal na kwartaal toegenomen. Dat is ook zo in het 2e kwartaal van dit jaar, met 9,3% meer toeristische aankomsten dan in de lente van 2022. Vlaanderen klokte af op een stijging van 5,9%. In het eerste semester van dit jaar telde Limburg ruim 776.000 toeristische aankomsten ofwel 14,1% meer dan in het eerste half jaar van 2022. Ook hier doet Limburg het beter dan Vlaanderen (+10,0%).

Evolutie aantal toeristische aankomsten
(indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

Bron: Statbel, Verwerking: POM Limburg

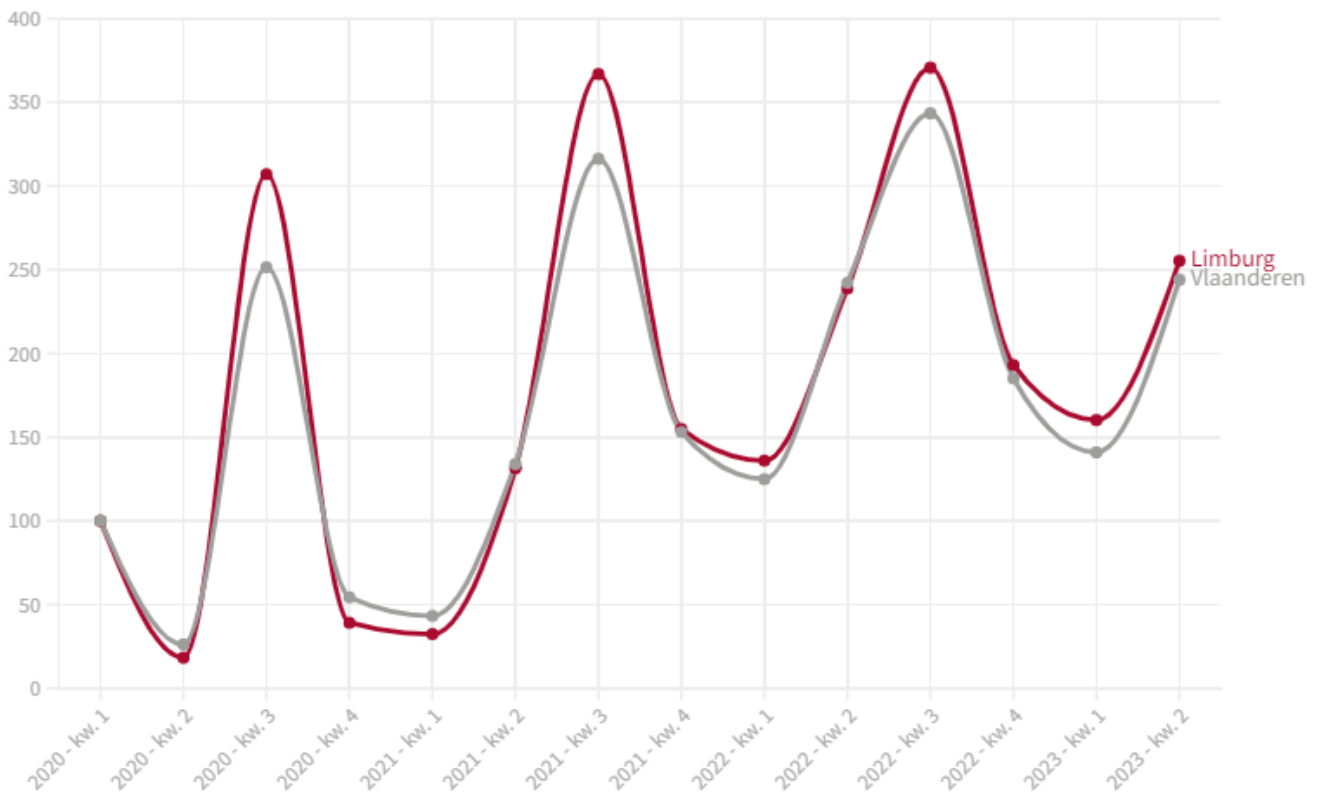

Toeristische overnachtingen

April en mei zijn meer dan ooit toeristische topmaanden voor Limburg

Toeristen die langer dan één dag verblijven op een locatie genereren de grootste return voor de lokale economie. Naast het aantal toeristische aankomsten loont het dan ook zeer de moeite om ook het aantal toeristische overnachtingen onder de loep te nemen. En ook hierin scoorde Limburg afgelopen lente bijzonder goed. Met meer dan 1,3 miljoen toeristische overnachtingen in het 2e kwartaal van dit jaar werd een groei van 6,9% gerealiseerd t.o.v. het 2e kwartaal van vorig jaar. In Vlaanderen bleef het aantal tegelijkertijd nagenoeg stabiel (+0,7%). Vooral de maanden april en mei bleken dit jaar een voltreffer voor het Limburgse verblijfstoerisme. Nooit eerder telden de Limburgse hotel- en logiesuitbaters in die maanden meer verblijfstoeristen dan dit jaar.

Evolutie aantal toeristische overnachtingen (indices, 1e kwartaal 2020 = 100)

Bron: Statbel, Verwerking: POM Limburg

Conjunctuurcurven Nationale Bank

Limburgs ondernemersvertrouwen kruipt moeizaam uit het dal

Sinds begin dit jaar vertoont de Limburgse conjunctuurcurve eindelijk weer een opgaande beweging, wat erop wijst dat het ondernemersvertrouwen in de provincie zich voorzichtig herstelt. Het herstel verloopt echter moeizaam. Dat geldt ook voor de Belgische curve die vanaf mei weer naar beneden gaat en ook het Vlaamse ondernemersvertrouwen lijkt opnieuw afgeremd te worden.

Op sectoraal niveau in Limburg lijkt het ondernemersvertrouwen in de industrie af te vlakken. In de andere sectoren kent het ondernemersvertrouwen een heropleving. In de handel lijkt die echter al snel weer af te buigen, al zit in deze sector het ondernemersvertrouwen wel het minst ver onder nul. In de dienstverlening voor bedrijven zit de curve in mei van dit jaar het verst onder nul.

Globale conjunctuurcurve Limburg

■ bruto ■ afgevlakt

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

Sectorale conjunctuurcurven Limburg

Industrie

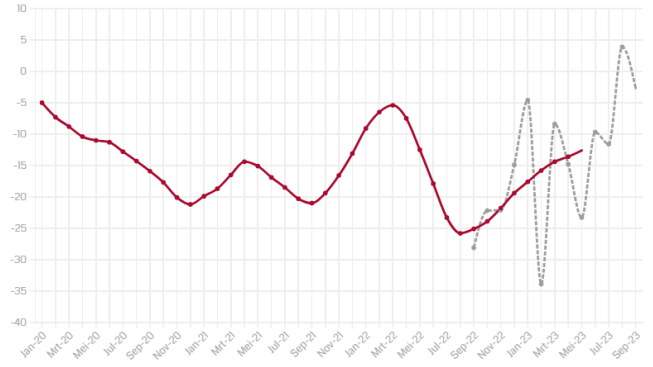
bruto afgevlakt

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

Bouw

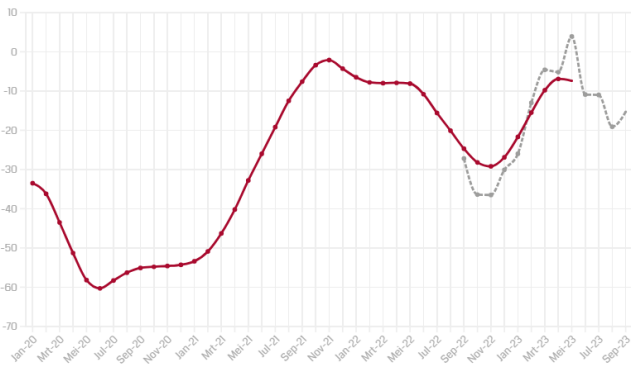
bruto afgevlakt

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

Handel

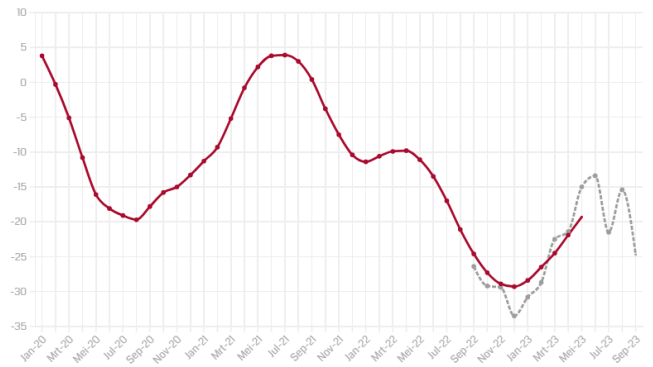
bruto afgevlakt

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

Dienstverlening aan bedrijven

bruto afgevlakt

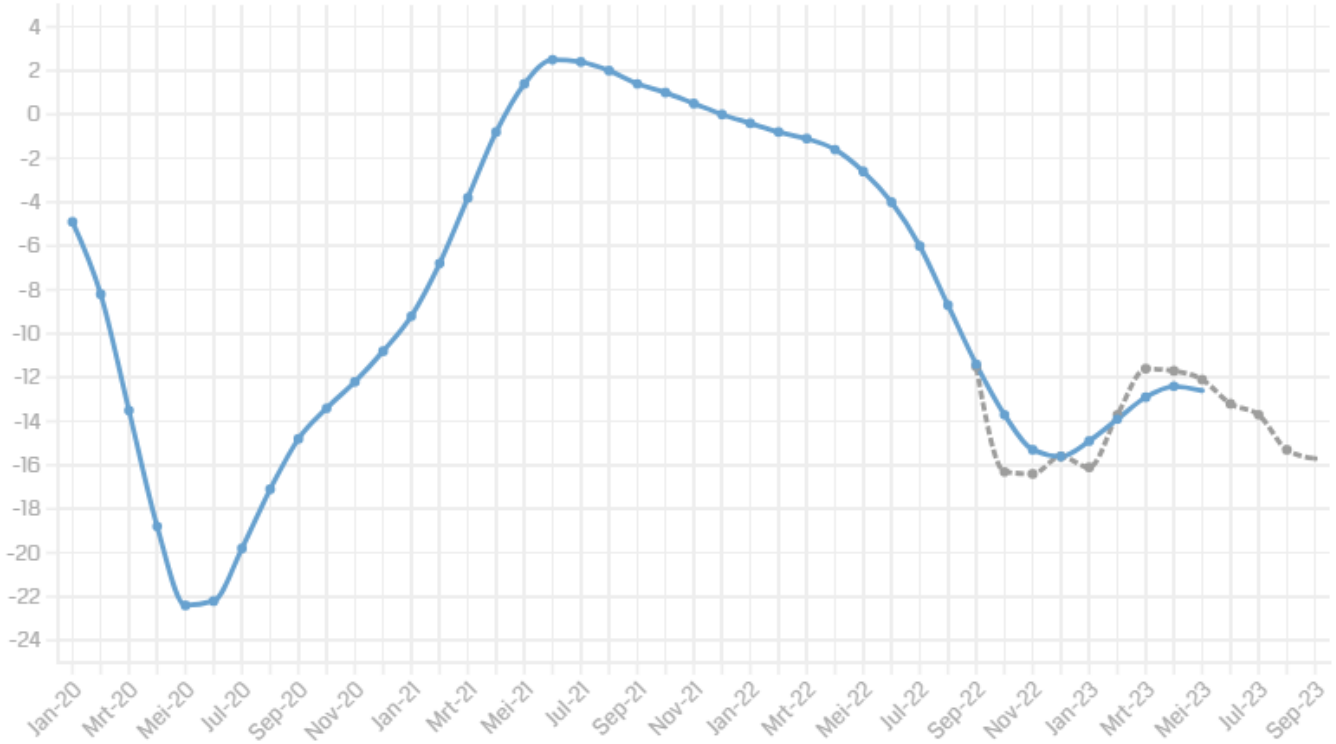

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

□

Globale conjunctuurcurve Vlaanderen

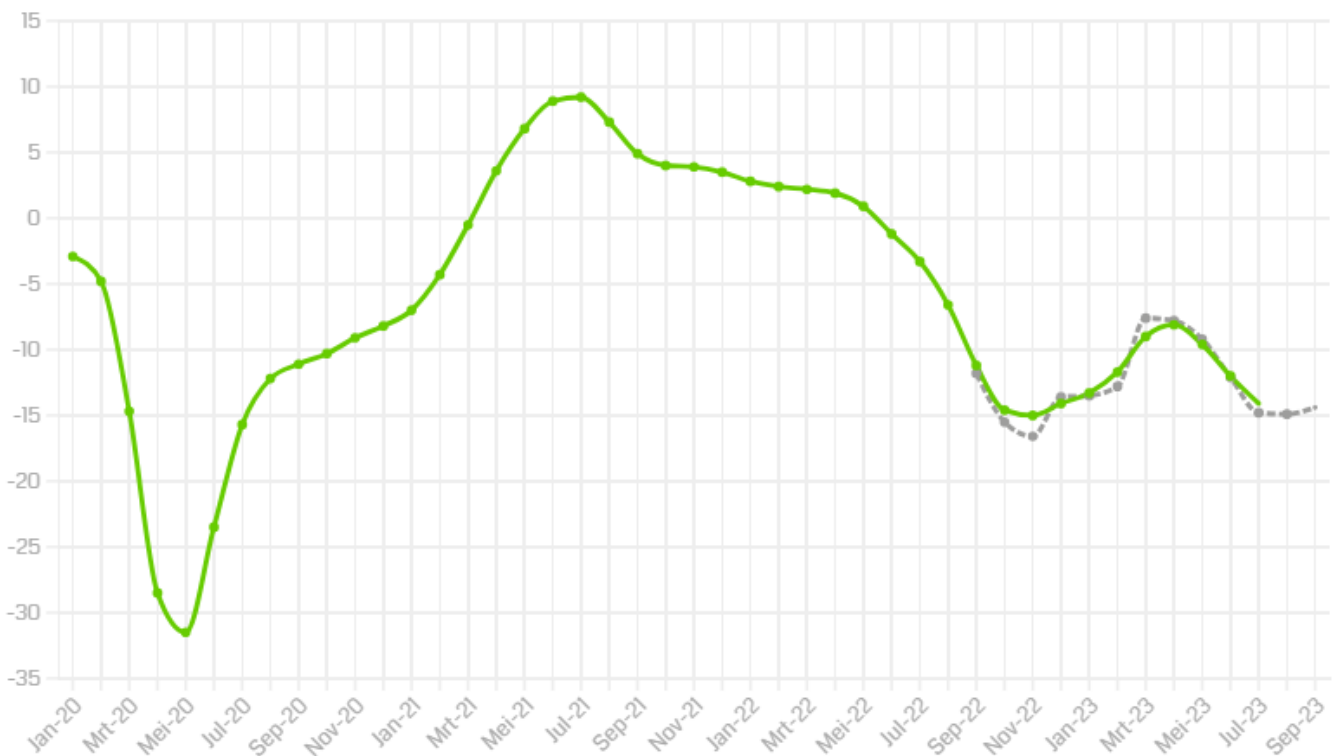
bruto afgevlakt

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

Globale conjunctuurcurve België

bruto afgevlakt

Bron: NBB, Verwerking: POM Limburg

Duiding, bronvermelding & colofon

Duiding

De Limburgradar van POM Limburg brengt op kwartaalbasis de evolutie van de economische activiteit in de provincie Limburg in kaart. Deze conjunctuurnota bevat een aantal bewust gekozen indicatoren die geselecteerd werden op basis van hun relevantie voor de socio-economische ontwikkeling van de provincie en op basis van hun beschikbaarheid op kwartaalbasis. In de Limburgradar doet POM Limburg enkel een beroep op officiële cijfers die door erkende instanties worden vrijgegeven. De Limburgradar geeft de resultaten weer van het afgelopen kwartaal en doet geen voorspellingen over de te verwachten socio-economische evolutie.

De Limburgradar verschijnt vier keer per jaar en wordt telkens aangekondigd via een nieuwsbrief. U kan zich abonneren op deze nieuwsbrief door uw gegevens aan ons te bezorgen via [dit contactformulier](#).

Meer gedetailleerd socio-economisch cijfermateriaal voor Limburg en haar gemeenten kan u terugvinden op de website www.pomlimburg.be (rubriek 'Cijfers & Analyses').

Bronvermeldingen

POM = Provinciale OntwikkelingsMaatschappij

RSZ = Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

RVA = Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

VDAB = Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Statbel = Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

NBB = Nationale Bank van België

Colofon

De Limburgradar is een uitgave van:

POM Limburg

Corda Campus Gebouw 6B – Kempische Steenweg 303 bus

101 – 3500 Hasselt

Tel. **011 300 100**

info@pomlimburg.be

www.pomlimburg.be

Methodologische noten

Loontrekkenden

De “Snelle Ramingen van de tewerkgestelde werknemers naar woonplaats” van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) omvatten de werknemers die moeten aangegeven worden aan de RSZ (inclusief het vroegere RSZPPO voor de plaatselijke en provinciale overheden). Aangezien in de betrokken regio's de overgrote meerderheid werkt in de regio waar ze woont, wordt met deze snelle ramingen naar woonplaats een representatieve indicatie verkregen over de evolutie van de bezoldigde tewerkstelling.

Tijdelijke werkloosheid

Het verleden heeft aangetoond dat de tijdelijke werkloosheid een goede voorspeller is wat betreft de toekomstige evolutie van de werkgelegenheid. Er bestaat een negatief verband tussen de twee. Wanneer de tijdelijke werkloosheid daalt, stijgt de werkgelegenheid, en vice versa. Een tijdelijk werkloze is een werkloze die door een arbeidsovereenkomst is verbonden waarvan de uitvoering tijdelijk, geheel of gedeeltelijk, geschorst is. Een werknemer kan tijdelijk werkloos gesteld worden wegens economische oorzaken, technische stoornis, slecht weer, overmacht, collectieve jaarlijkse vakantie, staking of lock-out.

De RVA heeft tijdens de coronaperiode haar vast aanbod van statistieken over tijdelijke werkloosheid opgeschort. In plaats daarvan worden van maart 2020 tot en met juni 2022 enkel cijfers gepubliceerd over tijdelijke werkloosheid als gevolg van de coronapandemie.

Vacatures

Het betreft hier de vacatures uit het Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendopdrachten (NECzU) die rechtstreeks aan de VDAB gemeld worden.

Werkzoekenden zonder werk

Werkzoekenden zonder werk (wzw) zijn burgers zonder job die VDAB zo snel mogelijk aan duurzaam werk wil helpen. VDAB streeft naar een dalend aantal werkzoekenden zonder werk en een lage werkzoekendengraad. De werkzoekenden zonder werk worden ingedeeld in drie groepen: 'in bemiddeling', 'in opleiding of voortraject' en 'niet inzetbaar op lange termijn'. Diegenen in bemiddeling maken gebruik van de bemiddelende dienstverlening van VDAB online, telefonisch of in persoon. Sommigen gaan zelfstandig op zoek naar werk met online dienstverlening, terwijl anderen geholpen worden door sectorale teams of intensieve dienstverlening krijgen waar meer tijd over gaat.

De werkzoekendengraad is het aandeel van de wzw in de totale beroepsbevolking (werkenden en wzw) tussen 18 en 65 jaar.

Omzet, uitvoer en investeringen

Algemeen: het betreft hier de gegevens over de omzet, uitvoer en investeringen volgens de btw-aangiften. De beschouwde sectoren worden gedefinieerd als de secties B tot en met J en M,N,R en S van de nomenclatuur NACE-BEL 2008 (voor meer info: zie www.statbel.fgov.be). Voor de overige sectoren (vooral primaire, financiële en quartaire sector) is de betrouwbaarheid van de gegevens onvoldoende door afwijkende btw-aangiften of forfaitaire regimes. Tevens gebeuren de btw-aangiften volgens de maatschappelijke zetel wat resulteert in een onderschatting van de bedragen voor Limburg. Afgezien van deze tekortkomingen kan via de procentuele evolutie, die bij een conjunctuuranalyse significanter is dan de absolute cijfers, wel de economische trend aangegeven worden.

De omzet omvat alle bedragen (exclusief btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en

diensten aan derden in België of in het buitenland. Bovendien omvat de omzet alle andere kosten (vervoer, verpakking, enz.) die aan de klant worden doorgerekend, ook al worden ze apart in rekening gebracht. Kortingen, rabatten en disconto's worden in mindering gebracht, evenals de waarde van teruggekomen producten (via creditnota's).

De uitvoer omvat alle bedragen (excl. btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en diensten aan derden in het buitenland of m.a.w. de in het buitenland gerealiseerde omzet.

Investeringen zijn de uitgaven (exclusief btw) door de btw-plichtige voor de verwerving van goederen en diensten die een bedrijfsmiddel uitmaken. Het gaat dus om oprichtingskosten, immateriële vaste activa, terreinen en gebouwen, installaties, machines en uitrusting, meubilair en rollend materieel, vaste activa in leasing en overige vaste activa.

Starters

Deze startergegevens onder de btw-plichtige bedrijven zijn gebaseerd op de volgende administratieve gebeurtenissen die zich op het vlak van btw-plicht voor starters kunnen voordoen:

- de eerste of primo-onderwerping,
- de weder-onderwerping, d.i. de heractivering van de btw-plichtige activiteit van een onderneming die gedurende een zekere periode niet werd gevoerd.

Faillissementen

De faillissementscijfers zijn gebaseerd op de declaraties van de rechtbanken van Koophandel en worden, indien nodig, aangevuld met informatie uit het bedrijvenregister van de FOD Economie-ADSEI.

Bouwvergunningen

Een bouwvergunning is een machtiging om met de uitvoering van een bouwproject te beginnen. De verlening van de bouwvergunning is dus het laatste stadium van de goedkeuringsprocedure van de overheid voor de start van de bouw. Een indexcijfer dat op deze bouwvergunningen is gebaseerd, heeft derhalve een voorspellend karakter voor de bouwactiviteit.

Toeristische aankomsten en overnachtingen

Inbegrepen in de cijfers van de toeristische aankomsten en overnachtingen zijn zowel de echte vakanties als de verblijven in verband met congressen, seminaries, conferenties en andere beroepsdoeleinden. Er wordt van aankomst gesproken als een persoon in een collectief logiesverstrekking bedrijf aankomt en daar minstens één nacht verblijft. Een overnachting is iedere nacht die een gast in een collectief logiesverstrekking bedrijf doorbrengt of is geregistreerd.

Conjunctuurcurven Nationale Bank

De conjunctuurbarometer van de Nationale Bank van België (NBB) weerspiegelt maandelijks het verloop van de economische activiteit. Deze conjunctuurindicator wordt opgesteld op basis van de antwoorden op de maandelijkse conjunctuurenquête die de NBB bij de ondernemingen in België organiseert en geeft het saldo weer van ondernemingen die een conjunctuurverbetering dan wel een conjunctuurverslechtering verwachten. De bruto synthetische conjunctuurindicator, bekomen na uitzuivering van de seizoensinvloeden, weerspiegelt het ondernemersvertrouwen of het algemeen conjunctuurklimaat. De afgevlakte synthetische curve toont, door eliminatie van de extreme waarden, met vertraging van enkele maanden de fundamentele tendens van de conjunctuurbeweging en de echte trendkeerpunten.